

ნიკოლა ბერძენიშვილი
ნიკოლა ბერძენიშვილი

1942 წლის ივნისი

ნახ. მ. დადოლიშვილი

მა ვეკლების ნენეცი

„გერმანიის ფაშისტური გაზეთები წერუნ, რომ წელს ეგრძაბას უკრაინის პურის მიერთ არ უნდა ჰქონდეს და თან აცხადებენ: „ის აზრი, თითქოს უკრაინა პურის ბელელი იყოს, მოგონილი ამ- ბავიათ“.

მავნებლები მოელოდნენ
უკრაინის მწიფე პურებს,
დღეს კი უკვირთ მოსავალი
ქებას რომ ვერ იმსახურებს.

აძაგებენ უკრაინას,
მის მიწას და მხვნელ-მთესველებს,
რადგან იგი პარაზიტებს
პურის საძლომად ვერ აშველებს.

12/IV/1942
53
99

ფაშისტების „მოსავალი“

„ახალი მოსაზღვის“ აღმართ უაშისფერის მიერ

„გერმანელი ფაშისტები იცნებოდნენ მიმდინარე ზაფხულში ახალი მოსაზღვის აღმართ მათ მიერ დროებით იყვანისტებულ რაონებში, მაგრამ მათ ეს მოლოდინი გაუქარწყლა წითელი არმიის მედგარმა დარტყმებმა.

გაზეთებიდან

ნახ. გ. ლომიძისა

ჩვენგან მომკილ-გალეჭილი
მოსაფალი სურდა გულით,
და ამითომ ჩვენს მიწა-წყალს
დაჭრა ტორი გერმაგული —
და აქ, მიტლერს „მოსაფალი“
მოფუმზადეთ ათასწილი —

ჩვენი ცეცხლით, ჩვენი ტყვიით,
ჩვენი მელავით გალეჭილი.
იღებს, მაგრამ არ ელევა,
„მოსაფალი“ წელსაც კალად, —
არც დაგულებით, ვიდრე თვით მას
არ გაფულეშო თავის ქალას.

გაცემები იმართი

იმედგაცრუებულმა ფინეთის გართველებმა ჰიტლერს განუცადეს „ომის გაგრძელება აღარ შეგვიძლია, თუ არ დაგვეხმარეთ სკეპტიკულ ზავს დავდებთ“. გაზეთებიდან

„თუმც საბჭოთას დაბყრობა
სრ არის ლომის ჭამა,
და მასზე მარტო ლაშქრობა
იქნება ცუჭი, ამათ.
მაგრამ ცოტაა რევენი? ა
ომში ჩაგითრებ სხვასაო,
დაე, წისკვილმა ჩამორცეას
და ვისაც რა სურს, თქვასაო“. ს
ასე ფიქრობდა აღლული,
თქვა: „უნდა ვცალ ბედიო,
ბრიყვ მანერპამს მიმართა:
„ხომ გიყვარს შენ ფიეთო? მე მას მთელ ქვეყნებს შევმატებ,
როს გავიმარჯვებ მერეო,
ოღონდ წითლებთან ომისთვის
ჯარები მომაშველეო,
მოტუვლენენ მაცდელი ანქესით,
დოფლათიც გამოილია

და გესლად იქცა აღოლფის
დაპირებები ტბილია.
გამარჯვებების იმედი
გაქრენ ვით ქარი ზენანი
და სამშრისაგან ამქრებმა
დაიწყეს თითზე ქენანი:
„ეს რა მახეშვ გავებით,
აღოლფმა გვიყო რაც არი,
წითლებთან ბრძოლის გვერჩია
სახლში გვექექა ნაცარი“. ემუქრებან „ფიურერს“:
ომშა მოგვწყვიტა წელიო
და თუ არ დაგვეხმარები
ჩვენგან ომს ნუღარ ელიო,
დაიდის აღოლფ და თვის ამქრებს
ამათ ემუდარება,
რომ მას მიენდონ „ნისად“,
მიიყვანს ბედის კრიბთან.“

ნიანგის ლექსიური

არიული რასის თეორია: — ფაშისტები ვაღმყოფება, ანუ ცოტის ნახაოდ სახური რომელიც ენდიდემიურად გაფრცელდა ჰიტლების გერმანიაში. ამ ავაღმყოფობის დამახსასითებელი სიმპტომებია — უაზრო ბორივა სიტყვებით: „ჩემიც ჩემია და სხვისიც ჩემია“. მეცნიერების განმარტებით მცნება „არიული რასის თეორიის“ ძირი — წარმოსდგება სიტყვა არეულიდან, რაც იქიდანაც სჩანს, რომ ჰიტლერულ გერმანიას მთლიანად არეული აქვთ ტეინიც და გზა-გვალიც.

ახალი წესრიგი — ჩვეულებრივი მნიშვნელობით სამი სიტყვისაგან შედგენილი ფრაზა, რომელიც ლაპარაკობს წესრიგის შესახებ.

ახალ გერმანულ ენაზე კი „ახალი წესრიგი“ ნიშნავს ეგრობის ქვეყნების სახორცელებით მოფენას, მოსახლეობის შიშილით ამოხოცვას, კონცენტრაციების და ხალხის სისტელით გაძლიმოს, რასაც საბოლოო ანგარიშში სისტელითგამაძლართა გასკდომა უნდა მოჰყვას.

ბლიც-კრიგი — ჯაგლავი ჯორი, რომელზედაც დონ-კიხოტის მიბაძებით, ერთი წლის წინათ შეჯდა ჰიტლერი და გერმართა სამყაროს დასაპყრობად. როგორც კირით, საბჭოთა მიწაზე ფეხის დაღმისთანავე ეს ჯორი წაიქცა და თავისი მხედარი ისე მაგრა დაჩქრა, რომ იგი კისერმოტეხილი და წელმოწყვეტილი კვლავ ცდილობს წამოწვევის, მაგრამ ამათ ცდა გამოიყდის.

გეგმა მოქმედების, ან მშენებლობის წინასწარ გამოანგარიშებული და შედგენილი ფორმა, რომელიც ჩვეულებრივი განხორციელების შედეგად იძლევა ნაკოდს, წარმატების. ამ მცნებაში აღოლფ ჰიტლერმა შეიტანა ახალი დამატება: მაგალითად, მისი „გეგმა ქვეყნიერების დაპყრობისა“ — ნიშნავს სისულელეს, გეგმა „გერმანიის არმიის საზამთრო შეტევისა“ — უკან დახევის, და ასე შემდეგ.

დივიზია — ჰიტლერის არმიის მეტად ცვალებადი ერთეული, რომელიც საბჭოთა კავშირის ფრონტზე გამოგზავნამდე, ჩვეულებრივ 15000 კაცს ითვლის, ხოლო წითელ არმიასთან პირველი შეხვედრის შემდეგ, მისი პირადი შემაღენლობის რიცხვი ჩამოდის საზუალოდ 10 — 15 კაცმდე.

ერზაცია — შეცვლელი. ფაშისტურ გერმანიაში ყოველგვარმა შემცვლელმა ფართო გამოყენება პპოვა. მაგალითად, საცვლები მზადდება შუშისაგან, პური — ნახერხისა და ჩალისაგან, გენერალისიმუსი (ანუ მთავარსარდალი) — ეფრეიტორისაგან (ჰიტლერი) და სხვ.

საბჭოთა ქავშირ-გერმანიის ფრონტზე ფაშისტური სარდლობა ძლიერ უხშად სცვლის ბრძოლის ველზე გამარჯვებას — ქალაბების „გამარჯვების“ გავრცელებით. ქალაბების უქონლობის შემთხვევაში, ფაშისტები ცნობებს მათი „გამარჯვების“ შესახებ — გამოიწოვე ხოლმე თითებიდან.

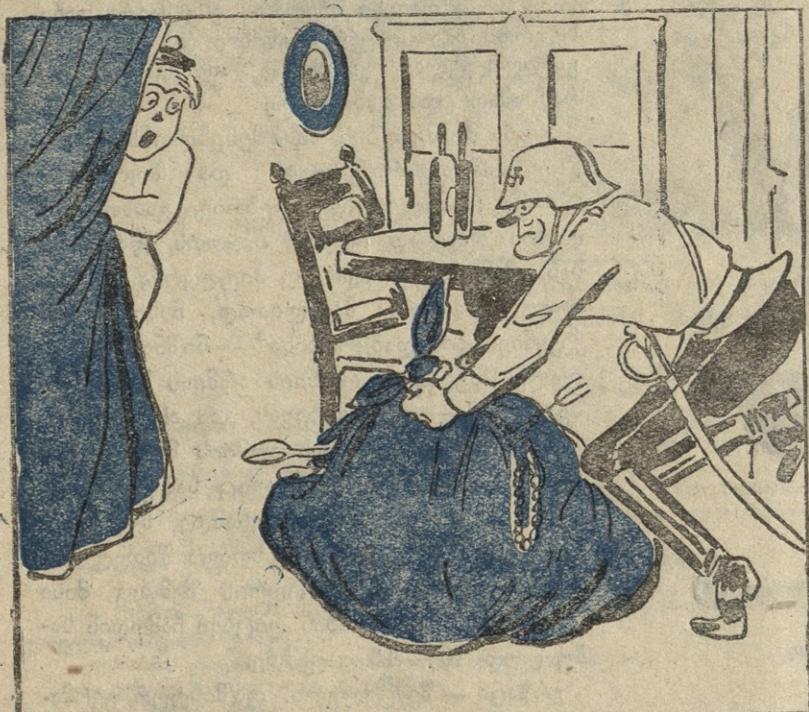
რკინის ჯვრება — გერმანული სამხედრო წარჩინების ნიშანი, რომლებითაც წინად ჰიტლერები ჯარისკაცები მჭროს იმშვენებრნენ. საბჭოთა კავშირთან ომის პერიოდში რკინის ჯვრები ოკუპანტების საფლავებს ამშვენებენ. რაღაც წითელმა არმიამ სწრაფად გაზარდა ფაშისტ დამპყრობთა საფლავებზე ჯვრების მოთხოვნილება, რკინის ჯვრების შეცვლა წარმატებით ხდება — ხის ჯვრებით.

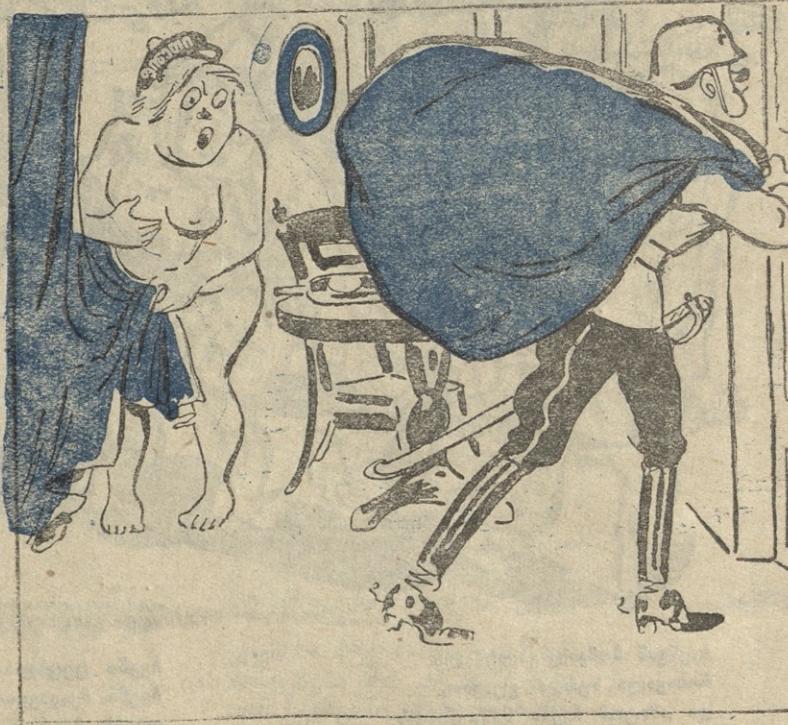
1. ეს ფინელი „ბანოვანი“
იყო ჰანსის მოტრფიალე.
იგა ნაზად თვალს ნაბავდა,
როც პრაჭავდა ჰანსი თვალებს.

2. თაველურმა დაბირებაშ
„ბანოვანი“ დარეტა:
მიწვია ჰანსი სახლში
მისოვის ხარჯი გაიმეტა.

3. ჰანსმა კარგად იქვეიცა
დააყოლა ზედაც ყავა;
შემდეგ თავის მასპინძელი
მოლად გაჰქიცადა, გაატყაცა.

4. ქურდმა აღარ შეარჩინა
არც საჭმელი, არც სასმელი,
კაბაც აღარ დაუტოვა,
ტიტველ ტანხე ჩასაცმელი.

305 ერის?

„ვიშის მთავრობა აფრიკაში მულუ
გერმანიის ჯარებს ამარავებს“.
გაზეოთ გადა

უიურერის მასარა,
ჯოჯო, ქვეწარმავალი,
ვითომ ეხეც ძაცა, —
საზიზლარი.....

ასეთები ფრანგ ხალხში
არ იქნება მრავალი,
თავის ქვეყნის ჯალათი,
გამყიდველი.....

უიურერთან ლაქულით
ნახა „გამოსაგალი“
თავის ხალხსაც არ ინდობს
გაიძერა.....

მაგრამ დრო არ გასულა,
მალე იგი მტარგალი,
გერსად წავა, მიღებს, —
სასტიკ სასჯელს.....

შაჟორ ისევ ჩეება დიგზის მწვერულა ჯგუფში განაგრძობდა სამსახურს.
მე მშინ უფროს მწვერულად ვითვლებოდი.

ჩეენ ისე დამეგობრდით, რომ ცალცალკე ყოფნა და სამსახური ვერც კი წარმოგვედგინა.
„სადაც შენ — იქაც მე“ — მეტყოდა ხოლმე იგი.

მე კი წინანდელ შეხელულებას გადექი და ვუიქრობდი, რომ შაჟორ მებრძოლ მზეერავა
გამოდგებოდა.

მას ამის მოსმენაც კი არ უნდოდა, — მხოლოდ ხანდახან თუ გადაკვრით ვეტყოდი ხოლმე:

— ყველა ჩვენგანი თავისი ნიჭისა და უნარის მიხედვით უნდა ემსახურებოდეს სახელმწიფ
ხომ ასეა შაჟორი?

— ასეა, მაშა, — მიპასუხებდა იგი და ისეთი გამომხეტყველებით შემომხერავდა, რომ
ბული ვიყავი სხვა თემაზე დამეტყო ლაპარაკი.

ერთხელ ჩეენი ჯგუფის უფროსაც მოვახსენე:

— ამხანაგო უფროსო! მზეერავ შაჟორ გულადაურის შესახებ მოგახსენებთ, ჩემის აზრით

შეშონილი იქნებოდა სხვა ნაწილში მისი გადაყენა.

— მიზეზი? — შემეკითხა უფროსი.

— ვფიქრობ, მას ისეთი თვისებები არ აბალია, რომ მზეერავად გამოდგეს.

— სახელდობრ, რა თვისებებს გულისხმობთ?

— ჩემის აზრით, უმთავრესად მას აკლია მოხერხებულობა და მოქნილობა.

უფროსს გაღიმია.

— ყოჩალ, კარგად შეგმიჩენებია, მეც ასე მგონია. სხვა მისი თვისებების შესახებ რალის იტყ

— იშვიათი ყმაწვილია, — ნამდვილი ბოლშევიკი, შეუპოვარი და მამაცი, — ფიზიკურადა

შესახოს „კურთხევა“

რყევედ წამოყვანილ ფაშისტებს
გზა დაეკეტათ საგალი,
ეხლა მრავალმა დალერდა,
თავის თავგადასავალა.

ფრიცმა სოჭვა: არსად მინახადს
ბრძოლები ამდაგვარიო,
პოლქში ათასზე მეტი გვყაფს
დაპრილები და მკედარიო.

დღედალი სიკვდილს ველოდით,
არ გვასვენებდნენ წამითა,
პარტიზანები გვესმოდნენ
თავზე დღისით და დამითა.

გოტფრიდმა მთელ რიგ ბრძოლებში
შეინარჩუნა სულია,
ცხრა პოლკი გამოიცვალა,
თექვსმეტი ასეულია.

პარიზში რომ მიდიოდა
ფართოდ ადგამდა ნაბიჯებს,
რუსეთის ფრონტზე ასობით
გამოეთხოვა ძმა-ბიჭებს.

ლ. ძრელაშვილი

ა ჩაუცემინო!

ს ნაწილში იყო ერთი მებრძოლი, რომელსაც უცნაური რალაც ემართებოდა: როგორც კი ცოტა ნაია მოხვდებოდა, ამ ნესტან ადგილის გაჩერდოდა, მაშინვე ცხერ-ცემინება აუტყდებოდა.

როცა გუნდი მიდიოდა დავალების შესსრულებლად — ყველას ერთ საერთო ბრძნებას აძლევდნენ, მაგრამ იმ მებრძოლს კი დამატებით აფრთხოებდნენ:

— არ დააცემინო!

— არის არ დააცემინო! — უპასუხებდა მებრძოლი.

ამის გამი იმ მებრძოლს, მეგობრული შუმრინით, მეტასტელად შეარქვეს „არდააცემინო“.

ერთხელ მეტანაყოფმა ჩაატარა თპერაცია: გარს შემოტკიცნენ ფაშისტების შტაბს და ისე უცერად დაიგირეს სოფელი, რომ გერმანებმა შარვლების ჩამცც და ვერ მოასწორეს, ვინც როგორ იყო ისე გარჩევდა.

ბრძოლა როცა მიწყარიდა, სერუანტი აუმდენებო მებრძოლის თანხლებით, რომელთა შორის „არდააცემინოც“ იყო, შევიდნენ ერთ სოფელში.

ხელავნენ, რომ სუფრა გაშლილია, ძმები გამადებულია.

— ექ, რა სუცხლოვა!

— ყველაფერი მზადა, ჭამის შეტი აღიარერი აკლიდ.

მებრძოლის სუფრა მოუსხდნენ. წარმოსადგნომ რა სასამოვნოა დალლილ მებრძოლთაგან მზამზარეული სადილი.

— გაისხა სერუანტის ჩხა:

— მოუსხედია სუფრას — და თავე სიცილით დაუმატა — არ დააცემინო, არ დააცემინო!

ყველა მზადებულ გუნდაზე დადგა და ის იყო დაიწყეს ჭამა, რომ უცემ გაისძინება.

— არ დააცემინო! — ერთხმად შესძახს მებრძოლებმა, — ბრძანება იყო და შენ კი არ ასრულებ!

არდააცემინო კი იჯდა. შემცბარი და სდუმლა.

გამაგრეს ჭმა. ცუებ ისევ გაიმა:

— ჰაბჩი!

ამან კიდევ უტრი გამზიარულა მებრძოლები.

— დააცემინო! დარიდა ნუ გაქცე, არდააცემინო!

შის კი ისევ შერტება და ჩხალაბლად სოჭვა:

— შე, ამხანაგებო, არც დამიცემინებია!

ამ რისოს კიდევ გაიშა:

— ჰაბჩი!

ბელა კი არდააცემინო ზეზე წამოხტა, სახეზე შეწითლდა, ზაშხანს ხელი სტაცი, სერიოზულად სოჭვა:

— ამხანაგო სერუანტო, ნება მიბოძე მოგახსენოთ: მე არ დამიცემინებია და ის გაფარითებული თვალებით ირგვლივ ყველაფერს ბოგალიერებდა შემდეგ იატაკს დააცერიდა და ნაშანი მისცა სხვებს.

უცემ წამოცემდნენ მებრძოლები. ზაშხანებით ხელში გამოვიდნენ და სახლი ალა შემოარტეს.

სერუანტი ეუბნება არდააცემინოს:

— თვეებ, ამხანაგო მებრძოლო, ჩემთან ერთად შემოხვალთ სახლში.

არდააცემინო კი უცენება:

— ნება მიბოძე, ამხანაგო სერუანტო, რამდენადაც აქ საქმე გვაქვს ცხვირ ცემინებასთან, ეს ჩემი სპეციალისტია, უცენება — შევალა.

— კარგი — უტრის სერუანტმა. — შევიდო!

ცოტა ნინის შემდეგ ისინი გამოვიდნენ სახლიდან და... და ორი გერმანელი შეაგროვებო გამოიყვანეს. როგორც გამოიტკვეთ ფაშისტები სარდაჭმი დამალულიყვნენ. უნდოლათ თავი გათავრისათ, მაგრამ არ გამოუტიდათ.

— დავილი გასაგებია, — ამბობდა არდააცემინო მცოლნე პირის ტონით. — ჩაიმარწენ ეს ავანაკები ნესტან სარდაჭმი და... ჰაბჩი!

და არდააცემინო ისე მაგრად დააცემინა, რომ ყველას ეპვი შეეპარა, ისარებები უცემთვევით.

სერუანტმა ბრძანება მისცა არდააცემინოს:

— წაიყვანე ტყვები ნაწილის მეთაურთან! — უპასუხა არდააცემინო.

— არის წაიყვანე ტყვები ნაწილის მეთაურთან! — უპასუხა არდააცემინო.

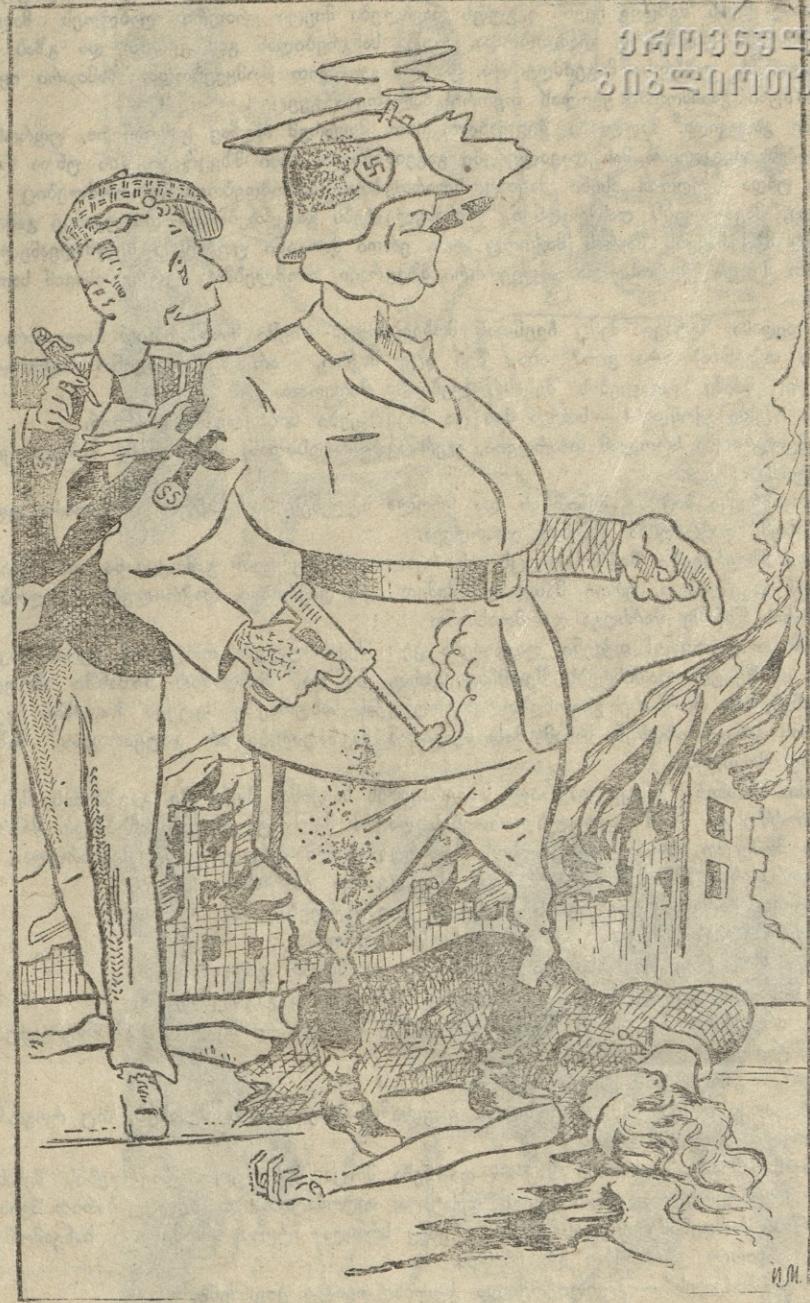
და გერმანელებს შესძახა:

— ზონ, ნამდინარო იარ!

და როცა მებრძოლების წინ ჩატარა ტყვები, ეშმაკურად ჩაუკრა თვალი ჰიქვებს და დასძნა:

— არ დააცემინო!

ნახ. ი. შახენახი

ვაშისტი პოლკოვნიკი (ფაშისტ უცრნალისტი): — ასე ჩასწერეთ: ჩვენს მიერ ოკუპატორებულ ოლქების მოსახლეობა ფეხვევრი ფიანდაზად გვიფინება.

ვარნების გაზეთებილან

გონიერების გონიერებილი მოგაცრმო

ნორევების ერთ-ერთ ქალაქის ქუჩაში დადიოდა თევზით ხელზე მოვაჭრე და გაიძომდა:

— ქაშაყი, ქაშაყი გერინგივით მსუქანი ქაშაყი („გერინგ“ გერმანულ ენაზე ჰქვია დამარილებულ ქაშაყს).

გერმანები დააპატიმრა მოვაჭრე. მან ორი კვირა დაბეჭო საბატიმროში დარიცა გაათავისულებულს, ისევ გამოვიდა ქუჩაში თევზით და წინადელზე უცრო ხმაზალდა დაიწყო ძახილი:

— ქაშაყი, ქაშაყი იხეთივე მსუქანი, როგორც ამ ორი კვირის წინად. („საბჭოთა პატრიოტი“)

ბრძოლი და ვიურილი

ვიურილი: — სოჭვა, ბრძენო: როთ უნდა ავხსნათ, რომ რუსებმა დაამარცის ეს გერმანელები ჩაუდინონ!

ბრძოლი: — შემთხვევაა, ბატონი ფიურერო.

ვიურილი: — 1918 წელს, რომ რუსებმა მაგრად დასცხეს გერმანელებს?

ბრძოლი: — უბედური შემთხვევაა, ბატონი ფიურერო.

ვიურილი: — მაგრამ, ეშმაკურად მაგრად გვირტყამენ, ამას რილათი ხსნია!

ბრძოლი: — ჩვეულებაა, ბატონი ფიურერო.

არაპოლისა ისელი პირი

— ჩისოფის გადასცეს სასამართლოს ჯარისკაცი ფრიცხანდი?

— ის საბოლოოდ გაიხსნა. სამი დღის გამავლობაში არ მოუკლავ არც როგორი გლეხი, არავინ გურგარცვავს და წარმოიდგინებ ბავშვებიც კი დაუზოგავს...

(„საბჭოთა კომისარი“)

— ჩემი ულრიხი თოთხმეტი წლის იურ და ფიურერმა ფრონტზე დაგზავნა. ნეტავ მოხუცი მაინც ყოფილიყო: გადარჩებოდა.

— ჩემი ჰანსი ნამოცდათოთხმეტი წლის იურ და ფიურერმა ფრონტზე გაგზავნა. ნეტავი ბავშვი მაინც ყოფილიყო: გადარჩებოდა.

ე ლ ვ ე

ახალი შრომა

ანკარა. პროკურორმა იგრექ-ევენციმ გამოსცა ანალი წიგნი— სახელმძღვანელო ინკარელ პროკურორებისათვის, რომელსაც სა- თაურად აქვს: ათას ერთი ზღაპარი ბრძენის შეხერავადასი და მათი შეიშვნელობა საბრალმდებლო დასკვნის დასაბუთების დროს. გა- დაბეჭდვა და მიბაძვა ავტორის ნებადაურთველად აკრძალულია.

პიმლის კინო-სცენარი

ბერლინი. პიმლერმა დასწურა და გერმანის პროპაგანდის სამი- ნისტროს გადასცა ახალი კინოსცენარი, რომელშიც მთავარ მომქ- მედ პირებად გმოყვანილია ხორტი და ანტონესკუ. კინოსცენარს სახელად ეწოდება: „ძიძგი, ძიძგი, მამალაო, შენ იკი და მაგანაო“.

ბ ა ზ რ ი მ ა

ბარიზი. ვიშში იმართება დიდი ბაზრობა. ბაზრობაზე ჯამიკვანი- ლია სხვადასხვა სახის მუშა-ხელი. ვაჭრობას აწარმოებენ პეტენი და ლავალი.

ბერები. ჯარისძეცი — რამ დაგალონა ფრიც, ვერაფერი ნახე სოფელში გასაქურდავი?

— რაღაც ვნახავდი, როდესაც ჩემს მიხელამდი იმავე სო- ფელში ჩემინი ფურის სხვა ნაწილები უნახავთ.

— რის გეშინიათ ბატონო ბოლქვენიკო?.. ნუ თუ თქვენც წაიკითხ ეთ, რომ ინგლისელი მოქალაქენი მეორე ფრონტის დაუყოვნებლივ გახსნას მოითხოვენ!..